UUTISET

Me emme ole koskaan ymmärtäneet, kuinka hyvin koulujärjestelmämme toimii. **JARMO MÄKELÄ UUTISTAUSTASSA**

PÄIVÄN PUNKTI

Salaiset kansiot

Kreikan vakuussopimuksen salaaminen on historiallista. Sopimus on niin salainen, että sitä ei anneta edes kansanedustajille.

Ihan piilossa paperi ei sentään ole. Sopimusteksti on pantu eduskunnan kassakaappiin ja edustajat saavat halutessaan käydä sitä vilkaisemassa. Teksti on kirjoitettu varmuuden vuoksi pankkienglannilla, jota ei ymmärrä yksikään kielitieteilijä, vaikka osaisi Oxfordin sanakirjan kannesta kanteen.

Valtiossa on aina salaisuuksia, mutta eduskunnalla pitäisi silti olla mahdollisuus tarkistaa kaikki asiat. Useimmissa sivistysmaissa salainen poliisikin joutuu raportoimaan parlamentille toimistaan.

Salailukulttuuri leviää pienempiinkin piireihin. Mitä isot edellä, sitä pienet perässä.

Natura johti aikoinaan liutaan oikeudenkäyntejä, kun kaikkiviisas ympäristöhallinto teki suojelupäätökset ketään kuulematta. Juristit työllistyivät prosessissa tehokkaasti.

Nykyistä edellinen hallitus ajoi läpi väkisin luonnonsuojelulain muutoksen, vaikka suuri joukko asiantuntijoita osoitti muutoksen vahingollisuuden. Laki antoi ympäristöhallinnolle vapaat kädet ryhtyä järjestelemään Etelä-Suomeen suuria suojelureservaatteja. Nyt sitten ihmetellään, kun metsästyskin kielletään sadoilla tuhansilla hehtaareilla.

Vastoin etukäteislupauksia nykyisen hallituksen ympäristöministeriö ei halua reservaateista edes julkisia kuulemisia. Eihän sellaisia ollut tsaarin aikanakaan. Miksi siis nyt?

Kun valtiovarainministeriö julkaisi kuuluisan kuntakarttansa, monissa kunnissa heräsi halu kysellä laskelmien perään. Näin kävi mm. Pukkilassa, joka aikoinaan tuli kuuluisaksi siitä, että kunnalla oli paljon Nokian osakkeita. Nyt kunnalle luvattiin nopeata loppua.

Laskelmia kunta ei kuitenkaan ministeriöstä saanut. Laskutoimitukset kun olivat yllättäen muuttuneet salaisiksi.

Pukkilan kunta ei ole ainoa, joka on löytänyt lehdestä oman kuolinuutisensa. Näin kävi aikoinaan myös kirjailija Mark Twainille. Kirjailija kuitenkin reagoi väärään tietoon nopeasti ja julkaisi vastineen.

”Tiedot kuolemastani ovat liioiteltuja ja pahasti ennenaikaisia.”

Pukkilan kuntakin joutunee laittamaan lehteen ilmoituksen, jossa asia korjataan.

”Tiedot kuolemastamme ovat ennenaikaisia ja – salaisia.”

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Alueiden näkymät vakaantuvat

Elinkeinoelämän tilanne on elykeskusten arvion mukaan vakaantumassa suurimmassa osassa maata. Sen sijaan työttömyys pahenee vielä monin paikoin.

Matkapuhelinten valmistuksen, metsäteollisuuden ja varuskuntien lakkautukset aiheuttavat huolta monin paikoin. Silti alueiden kehitysnäkymät yleisesti ovat tasaantumassa, arvioi perjantaina julkistettu Alueelliset talousnäkymät -raportti.

Työ- ja elinkeinoministeriön raportin mukaan elinkeinoelämän ja yritysten tilanne on tällä hetkellä 34 seutukunnassa parempi, 25 seutukunnassa ennallaan ja kahdeksassa heikompi kuin vuosi sitten.

Seuraavan puolen vuoden aikana tilanteen odotetaan paranevan 21 seutukunnassa ja heikkenevän viidessä seutukunnassa.

Ennuste on esitetty oheisessa kartassa.

Myönteisten arvioiden takana ovat alueelliset suuret investoinnit Vakka-Suomessa, Äänekoskella ja Kajaanissa. Länsirannikolla luotetaan meriteollisuuteen, pohjoisessa ja idässä kaivoksiin ja venäläisten matkailuun.

Monilla alueilla elinkeinoelämälle odotetaan piristystä uusiutuvasta energiasta, joko tuulivoimaloista tai biojalostamoista.

Hiipuviin alueisiin kuuluu Helsingin seutukunta.

Työttömyys pahenee monilla alueilla

Työttömyys pahenee eniten Salon ja Äänekosken seutukunnissa. Salossa ei elektroniikalle näy nopeaa korvaajaa.

Äänekoskella hienopaperikoneen sulkemista tasapainottavat uudet investoinnit.

Jonkin verran työttömyys pahenee yleisesti Uudellamaalla, Pohjois-Karjalassa, Keski-Suomessa, Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä. Sen sijaan muun muassa Kainuussa työllisyyden odotetaan kohenevan.

Arvioissa myös maataloutta ja metsää

Metsä- ja elintarviketeollisuus näkyvät niiden elykeskusten ja seutukuntien arvioissa, joiden alueella niitä on.

Lisäksi joulunajan myrskyjen kaatamat puut ja sähkökatkot todetaan säännönmukaisesti.

Maataloudesta on oma kappale Varsinais-Suomen, Satakunnan, Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Keski-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Kainuun elykeskuksen yleisarviossa, ja lisäksi useiden seutukuntien yksityiskohtaisemmassa arviossa.

Usein mainittuja asioita ovat tilojen harveneminen ja suureneminen sekä lähiruoka.

Huoltosuhde heikkenee koko maassa

Työttömyyden lisääntymistä jarruttaa osaltaan eläköityminen. Samalla työvoiman saanti vaikeutuu.

Työllisten määrä kasvoi viime vuonna muualla paitsi Pohjois-Savossa ja Päijät-Hämeessä.

Huoltosuhde eli työikäisten määrä suhteessa muihin heikkenee kuitenkin kovaa vauhtia koko maassa. Nämä tilastotiedot kertoo Maakuntien suhdannekehitys 2010–2012 -raportti.

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM julkisti kummankin raportin perjantaina Kouvolassa. Aluekehitysraportti perustuu elykeskusten ja aluekehittäjien arvioihin, maakuntien suhdanteet on puolestaan tilastoseurantaa.

Kummatkin ovat luettavissa ministeriön verkkosivuilla.

HEIKKI VUORELA

Elinkeinoelämän odotukset syksylle 2012

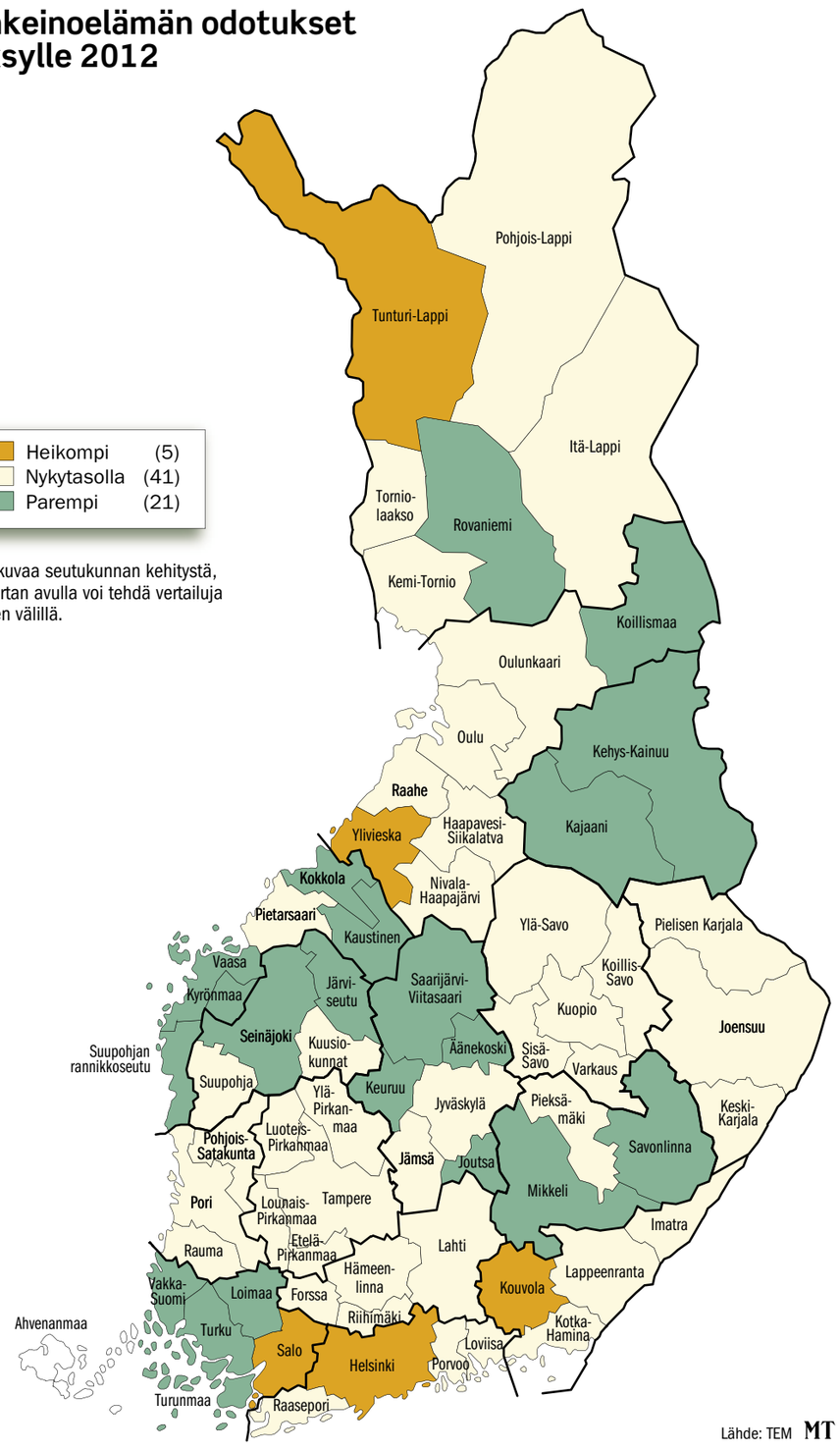

Kartta kuvaa seutukunnan kehitystä, eikä kartan avulla voi tehdä vertailuja alueiden välillä.

Lähde: TEM MT

SAMI KARPPINEN

Liikennöitsijä Jorma Kemppainen purki kuormaa Honkarakenteen Karstulan tehtaalla perjantaina.

Vahva sitoutuminen kannustaa jatkamaan

Honkarakenteen Karstulan tehtaan vahvuuksiin kuuluu työntekijöiden vahva sitoutuminen toimintaa.

”Karstulan tehtaalla on pitkä historia. Aloimme valmistaa täällä massiivipuutaloja vuonna 1971”, kertoo tuotantojohtaja **Reijo Virtanen**.

Virtasen mukaan tehdas sijaitsee logistisesti hyvällä paikalla. Lähemmäksi raaka-aineen eli tukin lähteitä on vaikea päästä. Yhtiön ostama puu on peräisin noin 80 kilometrin säteeltä tehtaasta.

”Sijainti antaa meille kilpailukykyä Etelä-Suomeen verrattuna esimerkiksi palkkatasossa. Meille on tarjolla ammattitaitoista työvoimaa, joka on erittäin sitoutunutta työhönsä.”

Puutavara käytetään lähes kokonaan hyväksi. Tehdas tuottaa itse oman energiansa, joten se on eräs maailman ekologisimpia tuotantolaitoksia.

Talouden taantuma iski hirsitalokauppaan vuoden 2008 syksyllä. Sen jälkeen Honkarakenne on terävöittänyt toimintaansa.

Karstulan tehdas on alusta lähtien hyödyntänyt valmistuksessaan modernia teknologiaa. Se on ollut merkittävässä asemassa, kun puhtaan Honkarakenteen hirren käsittelystä ja innovaatioista.

Sijainti antaa meille kilpailukykyä Etelä-Suomeen verrattuna esimerkiksi palkkatasossa.
REIJO VIRTANEN

”Meidän tuotantomme lähtökohtina ovat kustannustehokkuus ja laatu. Emme lähde mukaan hintaralleihin.”

Reilut 130 henkilöä työllistävän Karstulan tehtaan ohella Honkarakenteen hirsitaloja valmistetaan Alajärven tehtaalla. Siellä erityisosaaminen keskittyy lamellihirsien ja uuden painumattoman hirren tuotantoon.

JARMO PALOKALLIO

Maakuntaliittojen puheenjohtajat lisäisivät maakuntien tehtäviä

Maakuntaliittojen hallitusten puheenjohtajat vaativat kannanotossaan ylikunnallisten kuntayhtymien yhdistämistä maakuntien liittoihin.

Puheenjohtajat kannattavat vapaaehtoisuuteen perustuvaa kuntauudistusta.

Heidän mukaansa nykyistä suuremmatkaan kunnat kuitenkaan poista tarvetta kuntayhtymille.

Elykeskusten vastuut maakuntaliitoille

Maakuntaliittojen johtajien mielestä myös joitakin valtion alaisten elykeskusten tehtäviä voitaisiin siirtää maakuntaliittojen vastuulle.

Maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevat tehtävät pitäisi siirtää lakisääteisesti maakunnille.

Kysymyksessä olisi kuntaa laajemman alueen yhteistoiminnan kaikki toimialat kattava aluekehitys- ja suunnitteluorganisaatio, joka vastaisi myös ylikunnallisten peruspalvelurakenteiden suunnittelusta ja päätöksenteosta alueellaan, puheenjohtajien yhteisessä kannanotossa todetaan.

Kunnilla pitäisi maakuntahallitusten puheenjohtajien mielestä olla halutessaan mahdollisuus siirtää maakunnille myös muita alueellisesti järjestettäviä tehtäviä ja suurta väestöpohjaa vaativia palveluja.

Kannanoton mukaan suorien vaalien käyttöönottoa on harkittava maakuntatasolla siinä tapauksessa, että merkittävä osa palveluiden hoitamisesta siirtyy samalle organisaatiolle.

MT

UUTISTAUSTA

Kun Suomi kulkee edellä

Parikymmentä vuotta sitten Harvardin yliopiston rehtori **Derek Bok** kävi kertomassa, miten Harvard värvää opiskelijansa.

”Meillä on vakoilijoita kaikkialla maassa. Me teemme tarjouksen jokaisen koulunsa päättävän luokan jokaiselle parhaalle oppilaalle. Kovan kilpailun vuoksi kaikki eivät tule meille, mutta aina kun voimme, kuorimme kerman päältä.”

”Valitut otetaan sisään Harvard Collegeen – ja kahden vuoden jälkeen he ovat tiedoiltaan ja taidoiltaan kutakuinkin samalla tasolla, millä Euroopassa aloitetaan yliopisto-opinnot.”

Esitys tuli mieleeni, kun luin New York Review of Booksissa ilmestyneen, **Diane Ravichin** kaksiosaisen kirjoituksen ”Näitä kouluja voimme kadehtia”. Yhdysvaltain vapaamielisen älymystön ykkösjulkaisussa suomalaisia ilmiöitä käsitellään ani harvoin, ja ylistetään vielä harvemmin. Edellisen kerran näin tapahtui runsas vuosikymmen sitten, kun lehti julkaisi viiden sivun mittaisen artikkelin Alvar Aallosta otsikolla ”Metsien Jättiläinen”.

Diane Ravich kirjoittaa sydänverellään. Hänen kynäänsä ohjaa aito huoli amerikkalaisten koululaisten ja heidän opettajiensa hyvinvoinnista sekä pelko maan koululaitoksen syvenevästä rappiosta.

Oikeisto asialla

Yhdysvalloissa oikeisto on kehittänyt ajatuksen, jonka mukaan tuloerot ja köyhyys johtuvat siitä, ettei maan koululaitos ole tehtäviensä tasalla.

Sen äänitorveksi on nostettu opintonsa keskeyttänyt miljardööri **Bill Gates**, jonka keskeinen opinkappale kuuluu näin: ”On lopetettava höpinä siitä, että meidän on ratkaistava köyhyysongelma ennen kuin voimme parantaa koulutusta. Asiahan on päinvastoin: Koulutuksen tason nostaminen on paras tapa poistaa köyhyys.”

Tähän Ravich iskee lujasti: ”Ei Gates eikä kukaan muukaan ole koskaan osannut selittää, miksi Yhdysvaltain kaltainen rikas ja voimakas maa ei muka pysty ratkomaan köyhyyden ja koulutuksen ongelmia samanaikaisesti.”

Rahamiesten lääke koulutuksen ongelmiin on opettajien kilpailuttaminen ja koulujen yksityistäminen. Kilpailuttaminen tapahtuu alistamalla maan jokaisen koulun jokainen luokka vuoden päätteeksi yhteen samanlaiseen monivalintakokeeseen. Ne opettajat, joiden oppilaiden tulokset paranevat vuodesta toiseen, saavat jatkaa, loput erotetaan.

Ravich kertoo kysyneensä suomalaiselta virkamieheltä, mitä Suomessa tapahtuisi, jos opettajien työtä alettaisiin arvioida samalla tavoin. ”He kävelisivät ulos luokasta, eivätkä tulisi takaisin, ennen kuin viranomaiset olisivat tehneet lopun tuollaisesta älyttömyydestä”, kuului vastaus.

Koululaitosta uudistettaessa Yhdysvalloissa on aina haikailtu ulkomaisten esimerkkien perään. Ihailun kohteet ovat vuosikymmenten saatossa vaihdelleet, mutta viime vuosien kiistaton ykkönen on ollut Suomi – ja siihen on kirjoittajan mukaan neljä hyvää syytä.

Suomi ihanteena

Ensinnäkin Suomessa on kansainvälisen Pisa-tutkimuksen mukaan maailman paras koulujärjestelmä. Tämän aseman Suomi on pitänyt jo kymmenen vuotta. Toiseksi, Suomessa on päättäväisesti hylätty ne ideat, joiden varassa Yhdysvaltain koululaitosta nyt yritetään uudistaa. Kolmanneksi, Suomen koulujärjestelmässä koulukohtaiset erot ovat OECD-maiden pienimmät.

Ja neljänneksi: Suomi on lainannut oman järjestelmänsä rakennuspuut Yhdysvalloista. Sieltä ovat tulleet ajatukset yhtäläisestä oikeudesta koulutukseen, opetuksen yksilöimisestä, oppilaan edistymisen laaja-alaisesta arvioinnista sekä kotien ja koulujen yhteistyöstä. Näiden ajatusten isä on amerikkalainen valistusfilosofi **John Dewey**.

Me suomalaiset olemme usein itsekeskeistä ja kiittämätöntä kansaa. Me emme ole koskaan ymmärtäneet, kuinka hyvin koulujärjestelmämme toimii – ja millaista tuskaa edistyksellisille humanisteille voi aiheuttaa nähdä suurvallan järjestelmän rappio sen rinnalla.

Suomessa kiitos kuuluu ammattitaitoisille ja työlleen omistautuneelle opettajakunnalle, jonka edessä me tavallisten lasten äidit ja isät saamme yhä ottaa hatun päästä.

JARMO MÄKELÄ
on Yleisradion ulkomaantoimittaja.